Raadsvergadering d.d. 27 mei 2021

Voorstelnummer 44-2021
Agendanummer 12
Zaaknummer Z21093624
Onderwerp: zienswijze ontwerpbegroting 2022 OD IJmond
Portefeuillehouder: Wethouder Runderkamp

Aan de raad.

Gevraagde beslissing
Kennis te nemen van de ontwerpbegroting over 2022 van de Omgevingsdienst IJmond en te besluiten een positieve zienswijze in te dienen, echter met als voorbehoud dat de bijdrage aan de GR uitsluitend wordt verhoogd indien de bodemtaken (wettelijk verplicht) vanaf 2022 in het basistakenpakket vallen.
Kennis te nemen van de jaarrekening 2020 van de OD IJmond.

Samenvatting
Sinds 1 mei 2017 is de gemeente deelnemer in de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst IJmond. De OD IJmond voert voor onze gemeente de wettelijke basistaken op het gebied van milieu uit. Ingevolge artikel 29 van de Gemeenschappelijke Regeling hebben wij van de Omgevingsdienst IJmond de ontwerp begroting voor het jaar 2022 ontvangen. Tevens hebben wij de jaarrekening 2020 ontvangen. Indien gewenst kan uw gemeenteraad uiterlijk voor 7 juli a.s. een zienswijze op de ontwerpbegroting indienen.
Het advies is in te stemmen met de voorliggende ontwerpbegroting Omgevingsdienst IJmond 2022 en een positieve zienswijze in te dienen, met als voorbehoud dat de bijdrage alleen wordt verhoogd indien de bodemtaken vanaf 2022 in het basistakenpakket vallen.
Daarnaast is het advies kennis te nemen van de jaarrekening 2020.

Onderbouwing en alternatieven
Op 1 mei 2017 is de gemeente toegetreden tot de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst IJmond. Ingevolge artikel 29 van de Gemeenschappelijke Regeling hebben wij van de Omgevingsdienst IJmond de ontwerp begroting voor het jaar 2022 ontvangen. De ontwerpbegroting 2022 en de jaarrekening 2020 treft u bijgaand. Indien gewenst kan de gemeenteraad, op grond van artikel 35 lid 3 van de Wet gemeenschappelijke regelingen voor 7 juli 2021 een zienswijze op de ontwerp begroting 2022 indienen. De ontwerp begroting 2022 zal naar verwachting door de vergadering van het Algemeen Bestuur (AB) van de OD IJmond op 7 juli 2022 worden vastgesteld.

Hieronder treft u, kort samengevat, wat de doelstellingen en de ontwikkelingen zijn met waar nodig een toelichting daarop.
Hoofddoelstellingen
- uitvoeren basistakenpakket milieu van aangesloten gemeente;
- uitvoeren overige taken o.b.v. dienstverleningsovereenkomst met een aantal gemeente (niet zijnde Edam-Volendam);

Ontwikkelingen 2022
Warme bodemoverdracht
Met de geplande inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2022 zal de bevoegdheid t.a.v. de bodemtaken die nu bij de Provincie liggen overgaan naar de gemeenten. Met deze overdracht

©ev 2020

zullen er ook decentralisatiegelden (van provinciefonds naar gemeentefonds) naar de gemeenten komen.

Op dit moment zijn de VNG, het IPO en het Rijk nog aan het onderhandelen over de omvang van het basistakenpakket onder de Omgevingswet. Het uitgangspunt van deze onderhandelingen was een beleidsneutrale overgang. Het basistakenpakket zou dus niet wijzigen. Inmiddels is duidelijk dat dit niet gaat lukken, echter hoe het basistakenpakket er precies komt uit te zien is nog niet duidelijk. We hopen hier medio 2021 van de VNG uitsluitsel over te krijgen. Wel is de verwachting dat de bodemtaken van de Provincie onderdeel uitgaan maken van het basistakenpakket.

Tegelijk met de overdracht van de bodemtaken van provincie naar gemeenten, worden de financiële middelen vanuit het Provinciefonds naar Gemeentefonds overgeheveld. Om namens gemeenten in de toekomst deze taak op hetzelfde niveau, zorgvuldig en adequaat uit te kunnen blijven voeren, doet de OD IJmond bij voorbaat een beroep op deze middelen. Ook de financiering van de bodemtaken onder de Omgevingswet is echter al langere tijd onduidelijk.
Ook is nog niet duidelijk welke bodemtaken definitief onder het basistakenpakket gaan vallen Om hier wel op voor te sorteren heeft de OD IJmond het totaalbedrag, dat nu voor onze regio staat gereserveerd, via een verdeelsleutel verdeeld over onze regio.
In de begroting van 2022 houden zij rekening met de volledige financiering van deze taak. Ze verdelen deze bijdrage na indexatie op basis van de verdeelsleutel.

Wij stellen voor om de huidige raming in onze eigen begroting nog niet bij te stellen. Er zijn nu nog te veel onzekerheden:
1. de omvang van het basistakenpakket is nog niet bekend. Het is niet duidelijk dat de bodemtaken of een deel daarvan worden ondergebracht bij de OD;
2. de omvang van de decentralisatiegelden zijn nog niet bekend;
3. de inwerkingtreding van de Omgevingswet (en daarmee de overdracht van de bodemtaken) staan gepland voor 1 januari 2022. Echter, er wordt wel weer gesproken over uitstel. De verwachting is dat medio 2021 uitsluitsel over een eventuele uitstel wordt gegeven. Pas als de inwerkingtredingsdatum definitief is een (eventuele) bijraming noodzakelijk.

Het advies is de afspraken c.q. beslissingen op voornoemde punten af te wachten en de ramingen bij de begroting 2022 of de winternota 2021 indien nodig aan te passen.

Omgevingswet private borging
De verwachting van de OD IJmond is dat het effect van de invoering van de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (welke gelijk met de Omgevingswet in werking treedt), waarbij de markt taken van de gemeente overneemt, niet 2022 en 2023 optreedt. Vandaar dat zij voorstellen om 2022 en 2023 te beschouwen als overgangsjaren en hun begroting hier niet op aan te passen.

Impuls omgevingsveiligheid
Tot en met 2020 krijgen de provincies van het Rijk een bijdrage bedoeld als kwaliteitsimpuls voor de uitvoering van externe veiligheidstaken, via het programma Impuls Omgevingsveiligheid (IOV) 2015 - 2020. Dit bestaat uit meerdere deelprogramma's op het gebied van externe veiligheid, waaronder één deelprogramma dat voor alle gemeenten van belang is. Dit betreft deelprogramma 4 Lokaal EV-beleid, van waaruit wij middelen ontvangen voor EV-adviezen over vergunningverlening, toezicht, handhaving (VTH) en ruimtelijke ordening. Deze middelen zijn tot en met 2020 via Provincie Noord Holland ter beschikking gesteld aan de OD IJmond.

©ev 2020

Vanaf 2021 lopen de middelen via het gemeentefonds. Deze bijdrage is niet gelabeld. De rijksmiddelen worden door middel van een verdeelsleutel in de gemeentefondsen gestort. Dir om tegemoet te komen aan de werkelijke bestuurslasten op het gebied van externe veiligheid. De verdeelsleutel is specifiek voor EV opgesteld, omdat deze bestuurslasten niet tot uiting komen in de algemene gemeentelijke verdeelsleutel. Via de bijdragen vraagt de OD deze middelen in 2022. Voor de verdeling van deze middelen maken zij gebruik van de verdeelsleutel die in opdracht van de provincie Zuid-Holland is opgesteld door Cebeon.

Daling van baten uit dienstverleningsovereenkomsten
Door het aflopen van dienstverleningsovereenkomsten, verwachten zij in de begroting een daling in hun baten van circa 2%, die gedekt wordt door bezuinigingen op hun flexibele schil.

Daling in de lasten van de OD IJmond
In onderstaande tabel ziet u de financiële samenvatting:

Financiële ontwikkeling	Euro
Stijging opleiding en scholingskosten	€ 15.000
Stijging ICT-lasten ingevolge landelijk omgevingsstelsel	€ 20.000
Stijging lasten voor licentiekosten in het kader van overgang Office 365	€ 6.000
Stijging dotatie voorziening meer-jaren onderhoud en WKO	€ 15.000
Daling financieringslasten	€ -188.000
Daling dekking uit bestemmingsreserve	€ 7.000
Daling van de lasten t.a.v. de begroting 2021	**€ -125.000**

Daling financieringslasten huisvesting:
In 2019 is ten behoeve van de financiering van hun kantoorpand met de BNG een nieuwe lening voor een periode van 10 jaar aangegaan, tegen een rentepercentage van 0,39%. Op 1 januari 2022 loopt een in 2011 bij de Rabobank afgesloten Renteswap af. Vanwege het aflopen van deze Renteswap dalen onze huisvestingskosten met € 188.000. Daar tegenover staat een aantal kosten dat zij deels niet hebben voorzien (onderhoud WKO, ICT lasten en extra scholing Omgevingswet). Voorgesteld wordt dan ook om de bijdrage van onze deelnemers te laten dalen met
€ 125.000 ten opzichte van de begroting 2021.

Indexatie
De voorlopige jaarrekening 2020 dient nog door hun accountant gecontroleerd te worden en wordt tegelijkertijd met de ontwerpbegroting 2022 in het DB van 31 maart 2021 behandeld en vervolgens aan de deelnemende gemeenten en provincie toegezonden. Zij verwachten een begrotingsoverschot. Een voorstel voor de bestemming van dit resultaat ontvangt u met de jaarrekening en bespreken zij vooraf met onze controller.
Omdat ODIJ de Kadernota zodanig vroeg opstelt, kunnen zij voor wat betreft de indexering, alleen gebruik maken van de prognoses van bijvoorbeeld het CPB/CBS en de verwachtingen van het ABP. Voor de indexatie 2022 hebben zij gebruik gemaakt van de prognoses van het CPB3, van gegevens uit de kerngegevenstabel middellange termijn van het CPB en de verwachtingen van het ABP. Het ABP heeft een forse premiestijging aangekondigd voor 2021. De verwachting is dat dit doorwerkt naar 2022.

©ev 2020

- In de 'Kerngegevenstabel MLT**4** 2022-2025' (november 2020) geeft het CPB aan dat de loonvoet voor de Overheidssector naar verwachting 1,8% bedraagt in de periode 2022-2025. Daarnaast hanteren zij voor periodieke verhogingen 1 %. In totaal is de loonontwikkeling derhalve 2.8%.
- Voor materiële kosten hanteren ze de consumptie overheid uit dezelfde kerngegevenstabel. Deze bedraagt voor de periode 2022-2025: 1,5%.
- De lasten in de begroting van ODIJ bestaan voor circa 80% uit personele en voor circa 20% uit materiële lasten. Hiermee wordt de gemiddelde index van de begroting 2,54%.

Ten tijde van dit schrijven verkeren wij in een pandemie door COVID-19. De ontwikkelingen in 2021 zijn onzeker. Met de vooruitzichten die er nu zijn, verwachten zij dat mede door de vaccinatiecampagne in 2021, het jaar 2022 voor hun uitvoerende taken weer 'normaal' zal zijn. Maar ook zij zien dat de impact van de coronacrisis financieel zijn sporen heeft achtergelaten. Mede hierdoor én door de taakoverheveling van het Rijk naar gemeenten wordt de financiering van hun deelnemers onder druk gezet. Daarom berekenen zij in de begroting van 2022 geen indexering van hun tarief.

Begroting 2023 en verder
In de meerjarenbegroting zullen de bijdragen van de deelnemers jaarlijks **maximaal** met 2,8% toenemen. Dit percentage is door ons AB in 2019 vastgesteld.

Financiële aspecten
Binnen de begroting 2022 van de gemeente Edam-Volendam is een bedrag van € 167.563 opgenomen voor de uitvoering van de basistaken door de Omgevingsdienst IJmond. In de begroting van de OD IJmond staat een bedrag van € 248.591 als raming voor Edam-Volendam opgenomen. Het verschil wordt veroorzaakt door de warme overdracht bodemtaken (zie hoervoor) Dit betekent dat de begroting van de OD IJmond niet past binnen de raming van Edam-Volendam. Wij adviseren vooralsnog de ramingen niet bij te stellen, in afwachting van de ontwikkelingen t.a.v. de Omgevingswet en het basistakenpakket.
Ten aanzien van de ontwerp begroting en de jaarrekening zijn er nog de volgende aandachtspunten:

Ontwerpbegroting 2022
De GR bijdrage voor gemeente is verhoogd, doordat Provincie wegvalt. Er wordt geen indexering doorgerekend aan de gemeenten, door de financiële onzekerheid bij de taakoverheveling van Rijk naar Gemeenten.

Forse daling in de afschrijvingslasten op vervoermiddelen doordat het wagenpark vernieuwd is, waarbij met is overgestapt naar operational lease (niet in eigendom van OD).

Er zal in 2022 bezuinigd worden op de flexibele schil met 3,8 FTE. Zoals reeds is aangegeven n.a.v. de kadernota is dit een post die kan leiden tot overschrijding van het budget.

Door eenmalig baten en lasten wordt er per saldo een positief resultaat verwacht in 2022. Dit zorgt voor een stijging in de solvabiliteit (alleen in 2022).

Jaarrekening
Er is een positief resultaat behaald, met name door het saldo tussen de incidentele baten en lasten. Dit is niet volledig bijgesteld in de begroting 2020, waardoor het resultaat positief uitvalt.

©ev 2020

Inzake de rentelasten staat op blz 29 als einddatum voor de renteswap 2 januari 2020, dit moet 2022 zijn.

Ondanks het voorstel om E 115.000 aan de algemene reserve toe te voegen om de weerstandcapaciteit te verbeteren, is deze met 0,8 matig (0,8 – 1,0) te noemen, maar tegen onvoldoende (0,6 – 0,8) aan.

Personele aspecten
Niet van toepassing.

Risico's
Niet van toepassing.

Gevolgde procedure
De ontwerp begroting is op 31 maart 2021 vastgesteld door het Dagelijks Bestuur (DB) van de OD IJmond en op 12 april 2021 aan deelnemende gemeenteraden verzonden.

Burgerparticipatie, inspraak, zienswijzen en communicatie
De Omgevingsdienst IJmond heeft de Ontwerpbegroting op 12 april 2021, conform artikel 35 van de Wet gemeenschappelijke regelingen verzonden aan de gemeenteraad. Op grond van artikel 35 lid 2 van de Wgr moet de ontwerp begroting voor een ieder ter inzage worden gelegd. De ontwerp begroting is inmiddels ter inzage gelegd.
In verband met de maatregelen rondom het coronavirus zijn de stukken in beginsel alleen digitaal raadpleegbaar geweest of konden digitaal worden opgevraagd.

Rapportage, verantwoording en evaluatie
In de jaarrekening 2022 zal gerapporteerd worden over de begroting 2022. Deze wordt opgesteld en vastgesteld in het eerste half jaar van 2023. Te zijner tijd ontvangt u de jaarrekening 2022.
Ten aanzien van het uitvoeren van de taken door de ODIJmond wordt een jaarverslag 2022 vastgesteld. Ook hiervan wordt u zijner tijd over in kennis gesteld.

Bijlagen
- Ontwerpbegroting 2022 OD IJmond;
- Jaarrekening 2020 OD IJmond
- Concept brief positieve zienswijze.

Edam-Volendam, d.d. 20 april 2021

Het college van burgemeester en wethouders van Edam-Volendam,

de secretaris, de burgemeester,
H. van der Woude L.J. Sievers.

©ev 2020